

ÅRSMELDING 1.1.2016 – 31.12.2016

Norsk forening for arbeidsmedisin

Styret - medlemmer (1.1.2016 – 31.12.2016)

Laila M. Torp, leder
Monica Lønning
Arne Nysæther
Kjersti Skantze
Knut Skyberg
Tonje Strømholm
Tore Tynes

Forskningsutvalget (1.1.2016- 31.12.2016)

Merete Drevvatne Bugge, STAMI, leder
Tor Erik Danielsen, Oslo Universitetssykehus
Bjørn Hilt, St. Olavs Hospital
Helle Laier Johnsen, Frisk HMS

Institusjonsutvalget (1.1.2016 – 31.12.2016)

Tor Erik Danielsen, leder
Liv Sanne
Oddfrid Aas

Redaksjonskomite (1.1.2016 – 31.12.2016)

Håkon Lasse Leira, redaktør
Ole Jacob Møllerløggen
Petter Kristensen
Anniken Sandvik

Valgkomite (1.1.2016 – 31.12.2016)

Trude Fossum
Jarand Hindenes
Kristian Vetlesen

Styrets arbeid

Styret hadde i 2016 seks styremøter (syv i 2015) og har behandlet 73 (93) saker. De prioriterte satsingene for styret ble revidert i oktober 2016. Følgende revisjon av prioriterte styreoppgaver ble vedtatt og gjort gjeldende for resten av styreperioden:

1. Styrke BHT (bedriftshelsetjenesten) og arbeidsmedisin i BHT

- Offentlig finansiering av BHT
- Styrke medisinsk faglig ledelse i BHT
- Mentorordning for bedriftslegene
- Godkjent BHT skal ha arbeidsmedisinere i minst 50 prosent stilling
- Arbeidet for at bedriftsleger får spesialisere seg i arbeidsmedisin og etterutdanne seg
- Arbeide for at bedriftene får tilgang til arbeidsmedisinsk kompetanse

2. *Utvikle arbeidsmedisin i et globalt perspektiv*
 - Fortsette støtten til internasjonale prosjekter
 - Sette fokus på etikk og arbeidsmiljø i internasjonale selskaper
 - Se på arbeidsmiljøkonsekvenser av innvandring til Norge
3. Fremme spesialiteten arbeidsmedisin
 - Følge opp arbeidsmedisinen i ny spesialitetsstruktur
 - Styrke undervisningen i arbeidsmedisin ved universitetene
 - Legge til rette for faglige arenaer

Satsingsområde 1.

Utviklingen i BHT og spesielt bedriftslegens rolle er svært bekymringsfull. Under den helsepolitiske debatten på landsstyremøtet 26.5.2016 holdt derfor leder av Norsk Forening for Arbeidsmedisin Laila Torp følgende innlegg:

«Norsk Arbeidsmedisinsk Forening følger norsk arbeidsliv tett på livet, og derigjennom den omstillingssituasjonen Norge står overfor i dag. Den påvirker og vil fortsatt påvirke norske arbeidstakere og arbeidsgivere i overskuelig fremtid, også helsemessig. Vi ser i denne sammenheng med sterk bekymring på utviklingen i norsk bedriftshelsetjeneste (forkortes til BHT). BHT er en av de få forebyggende tjenestene i norsk helsevesen og kostnadene til den er bagatellmessig sammenlignet med kurative tjenester. Vi har i dag en godkjenningsordning som stiller kvalitetskrav til BHT og en bransjeforskrift som pålegger relativt mange bransjer å tilknytte seg godkjent BHT, men uten forpliktende krav til omfang eller sammensetning av BHT-tjenester som avtales.

En utfordring i dag er at mange bedrifter velger minimumsløsninger i kontrakten med BHT, dette som en følge av den pressede markedssituasjonen. Dette bidrar til å marginalisere arbeidsmedisinere og underminere målsettingen med godkjent BHT og bransjeforskriften. Vi mener det må ses på rammevilkårene for BHT med målsettingen å styrke den. Vi vil foreslå at offentlig støtte innføres som et generelt tilskudd til godkjente bedriftshelsetjenester. Refusjonstakster for bruk av arbeidsmedisinere ved arbeidsrelaterte konsultasjoner er også et alternativ.»

SINTEF leverte sin BHT-evaluering høsten 2016. Tjenesten kom stort sett relativt bra ut vurdert av bedriftslederne og verneombudene. Dessverre var svarprosenten uventet lav fra disse, og det kan stilles spørsmål om tallene var representative. Svarprosenten fra BHT var noe høyere, men også her hadde man ventet høyere respons. Andelen leger i BHT var nå helt nede i 11%.

NAMF/NFAM hadde egen stand på Norsk Industri-konferansen 19. oktober, der president Marit Hermansen holdt innlegg under temaet «Hva bør ledere kunne om arbeidshelse og omstilling?» I august sendte styrene i NAMF/NFAM en henvendelse vedlagt notatet «Norsk bedriftshelsetjeneste (BHT) må få bedre rammevilkår. Arbeidsmedisinen i BHT må styrkes. Forslag om utredning av bedre offentlig finansiering.» Sekretariatet har arbeidet med å forberede saken for sentralstyret, dette fortsetter i 2017.

I november 2016 gikk det ut en spørreundersøkelse til foreningens medlemmer om bedriftslegers arbeidsvilkår. Resultater ble lagt fram på tillitsvalgtskonferansen på Losby i februar 2017.

Satsingsområde 2.

Stipend for 2016 ble utlyst på slutten av året 2015. Ved utgangen av 2015 ble det bevilget 30 000 til Bente Moen og 20 000 til José H. Alfonso for prosjekter i 2016.

Som følge av dette ble den argentinske hudlegen Juan Pedro Russo invitert til vårkonferansen i Halden.

Satsingsområde 3:

En forskrift for spesialistutdanningen ble vedtatt høsten 2016. Forskriften omtaler ennå ikke allmenn-, samfunns- og arbeidsmedisin, men det er gjort klart at Legeforeningen fortsatt skal ha ansvaret for spesialistutdanningen i disse tre primærmedisinske fagene. Vi har hatt årlig fellesmøte med spesialitetskomitéen og for øvrig samarbeidet tett i forbindelse med endringen av spesialistkravene. Stillingen som veiledningskoordinator i arbeidsmedisin er videreført. Samarbeidet med de øvrige veiledningskoordinatorer er godt og det har kommet en rekke nye veiledningsgrupper i gang siste året.

På årlig veilederseminar i allmenn-, samfunns- og arbeidsmedisin på Sola deltok også spesialitetskomitéen i arbeidsmedisin. Læringsmål i den nye spesialitetsstrukturen ble diskutert. Styret støtter fortsatt opp om arbeidet med å oppdatere de arbeidsmedisinske veiledningene. Dette koordineres nå av Merete D. Bugge, som også er leder av forskningsutvalget. Styret oppnevnte medlemmer til et rådgivende utvalg for veiledningene.

Styrets løpende arbeid.

Styret har utarbeidet flere høringsuttalelser – for nærmere opplysninger, se styrereferatene på hjemmesiden og øvrige oppslag der.

Medlemmer NFAM

Antall ordinære medlemmer av NFAM var ved utgangen av 2016: 333. Assosierte medlemmer: 36. Vi ser en liten økning sammenlignet med året før (327). Det er fortsatt god søkning til kurs og veiledningsgrupper, så rekrutteringen til arbeidsmedisinen er bra.

Media.

Det arbeides fortløpende med våre hjemmesider www.arbeidsmedisin.no – de er til en hver tid oppdatert på nyheter og kurstilbud. Vår Facebook-side «Norsk arbeidsmedisin» har nå 255 følgere (<200 året før) og enkeltinnlegg har vært sett av opptil 1892 (636 i 2015) personer.

Ramazzini

Styret er opptatt av å styrke Ramazzini. Styret har fast spalte i bladet. I 2016 ble det introdusert nytt grafisk design. Tilbakemeldingen til redaksjonen har vært positive. I gjennomsnitt har hvert nummer hatt 30 sider (28, 28, 32, 34), en ikke ubetydelig økning fra tidligere. Styret vedtok å opprette en Ramazzini-pris, for beste artikkel med basis i BHT. Prisen deles første gang ut i 2017 for beste artikkel i 2016. Målsetningen er å stimulere bedriftslegers faglige utviklingsarbeid. Den tidligere forskningsprisen vil ikke bli videreført (endelig vedtatt i 2017).

Redaksjonskomiteen har bestått av Anniken Sandvik, Petter Kristensen, Ole Jacob Møllerløyken og Håkon Lasse Leira (redaktør).

Ramazzini kom med fire nummer i 2016, med følgende tema:

Arbeidsmedisin og jus

Arbeidsrelatert kreft

Arbeidsmiljø for helsepersonell

Arbeidsmedisinsk forskning

Deltakelse i Legeforeningen.

Styret har vært representert på en rekke interne møter i Dnlf, som lederseminaret og flere årsmøter til de andre yrkesforeningene. Under landsstyremøtet i mai deltok leder og en representant til.

Her fremmet vi innspill til den helsepolitiske debatten som referert tidligere, samt deltok med innlegg under teamet over og underforbruk av helsetjenester:

Her ble det gått i mot faglig praksis drevet frem av kun økonomiske motiver. Helseundersøkelser med en rekke ikke faglig funderte prøver/tester ble beskrevet som en trussel som påvirket både pasientadferd og sunne konkurranseforhold mellom private aktører.

FAME-gruppen

NFAM har vært representert ved møte i FaMe-gruppen i forkant av Landsstyremøtet 2016 der aktuelle saker på landsstyremøtet ble gjennomgått og diskutert.

Vårkonferansen

Vårkonferansen i 2016 ble arrangert over tre dager i mai i Halden. Antall deltakere på vårkonferansen har holdt seg stabilt på om lag 50-60 i senere år, men fjorårets var noe lavere. Den første dagen ble viet temaet «Hvor står vi, hvor går vi i BHT?» med innlegg og debatt omkring følgende områder: «Hvordan overleve i BHT i en tid med endring?» «Nye utfordringer, nye oppgaver i BHT. Hva skal vi tilby og hvordan tilpasse oss?» «Fri og uavhengig stilling - er det alltid like enkelt?» «Utfordringer for arbeidsmedisineren i større kommunale egenordninger – har bedriftslegen noen plass?» På dag 2 var psykososialt arbeidsmiljø og helsefremmende arbeidsplasser tema, før en tradisjon fra Vårkonferanser ble gjenopptatt med bedriftsbesøk på 3 Halden-bedrifter, noe det ble gitt gode tilbakemeldinger fra. Den tredje kursdagen hadde som tema Arbeidsmedisinen og grensesnitt mot andre samarbeidsaktører, og ble avsluttet med frie foredrag. Evalueringen viste også i 2016 stor fornøydhet med innholdet for de som deltok. Kurskomiteen hadde fått noen tilbakemeldinger fra ikke-deltagere om at tre dager var vanskelig å være borte fra jobb, og vedtok å endre Vårkonferansen til to-dagers kurs for det kommende året.

Spesialitetskomiteen

Spesialitetskomiteen spilte inn forslag til læringsmål i august, disse ble presentert på styremøte i NFAM/NAMF. Helsedirektoratet sendte forslagene om læringsmål til spesialitetene på høring i desember 2016.

Forskningsutvalget

Forskningsutvalget hadde ingen møter i 2016, men har foretatt all drøfting og saksbehandling pr. e-post og telefon.

Følgende saker er behandlet i 2016:

Forskningsprisen ble i 2016 utdelt for sjettede og foreløpig siste gang, på Vårkonferansen i Halden. Prisvinner ble José Hernan Alfonso, for artikkelen: "Self-reported occupational exposure to chemical and physical factors and risk of skin problems: A 3-year follow-up study of the general working population of Norway". Acta Dermato-Venereologia 2015;95:959-962.

Jose Hernan Alfonso, Jacob B. Thyssen, Tore Tynes, Ingrid Sivesind Mehlum, Håkon A. Johannessen.

Fra 2017 vil Ramazziniprisen erstatte Forskningsprisen.

Arbeidsmedisinske veiledninger

NFAM ønsker å støtte arbeidet med å oppdatere og utvikle de arbeidsmedisinske veiledningene i NEL. Arbeid med å revidere de arbeidsmedisinske veiledningene pågår som tidligere. I 2016 overtok Merete Bugge ved STAMI arbeidet med å koordinere dette arbeidet etter at Arve Lie sluttet. Gerd Sissel Andorsen fra avdelingen i Tromsø er fortsatt kontaktperson for revisjon av veiledningene som omfatter utredning ved sykehusavdelingene. I revisjonsarbeidet med de enkelte veiledningene bidrar flere fagpersoner, både tidligere forfattere og andre.

Veiledningene publiseres på internett som en del av Norsk Elektronisk Legehåndbok. NEL er i løpet av 2016 overført til en ny plattform, med et moderne utseende og et mer brukervennlig redigeringsprogram."

Internasjonalt arbeid

UEMS

Legeforeningen hadde i 2016 to representanter i den arbeidsmedisinske seksjonen av Union of European Medical Specialists (UEMS). Det ble avholdt møter i Bologna og Budapest. Det arbeides videre med europeisk harmonisering av spesialistutdannelsen i arbeidsmedisin samt akkreditering av kurs og hospiteringsordninger. Arbeidet med spesialistutdannelsen er komplisert grunnet ulikheter i de ulike lands utdanningsopplegg. Kompetansemålene vil eventuelt være veiledende. Det arbeides for å ferdigstille veiledningen i 2017.

Alenka Skerjanc fra Slovenia er president for seksjonen og Klaus Stadtmüller fra Sveits er sekretær. Skerjanc arbeider videre med en kartlegging av de viktigste oppgaver for arbeidsmedisinere i Europa. Det arbeides også med å synliggjøre arbeidsmedisinske perspektiver for beslutningstakere innen EU-systemet.

Namf/Nfam har vært representert ved Tor Erik Danielsen fra institusjonene og Kristian Vetlesen fra bedriftshelsetjenesten.

INTERNATIONAL OCCUPATIONAL MEDICINESOCIETY COLLABORATIVE (IOMSC)

Nfam deltok på årets møte i IOMSC avholdt i Amsterdam 15.september. På møtet ble de foreslåtte statuttene for IOMSC diskutert. Videre ble det fra sekretariatet foreslått at man bør sikre økonomien til organisasjonen og ulike tiltak ble diskutert, herunder å innføre en medlemsavgift, dette vil «Executive committee» komme tilbake til. Prioritering av videre aktiviteter i organisasjonen ble diskutert, det ble foreslått å vurdere om man skal utvikle et web-basert globalt undervisningsprogram for arbeidsmedisinere, utvikle en hjemmeside på web og en app for mobiltelefon, og eventuelt ta initiativ til en internasjonal konferanse for arbeidsmedisinere hvert tredje år. «Executive Committee» vil arbeide videre med forslagene.

Institusjonsutvalget

Utvalget har vært representert på styremøtene i NAMF/NFAM og tillitsvalgskonferanse på Losby. Utvalget har gjennom styret bidratt med høringsuttalelser til Legeforeningen og sendt innspill til lønnsoppgjøret for 2016.

Institusjonsutvalget har representant i Forskningsutvalget og har en representant i UEMS. Utviklingen ved de arbeidsmedisinske avdelingene har fortsatt vært positiv, blant takket være videreføring av de øremerkede midler over statsbudsjettet fra ASD. Utvalget har imidlertid blitt bedt om å ha beredskap i forhold til potensielle utfordringer ved midlene, både grunnet endret føring i Statsbudsjettet for 2017 og en generelt vanskelig sykehusøkonomi.

Den positive trenden ved institusjonene ses blant annet ved stabilt antall utredninger og at flere spesialistkandidater med gjennomført tjeneste ved arbeidsmedisinske institusjoner i 2016 sammenliknet med situasjonen for noen år siden.

Avdelingen har innført faste LIS-stillinger i løpet av året.

Utvalget har hatt kontakt pr e-post. Det ble ikke gjennomført fysisk møte i 2016.

Institusjonsutvalget i inneværende periode har følgende sammensetning:

Tor Erik Danielsen (leder), Liv Sanne, Oddfrid Aas.

Leder er fra 1. august overlege i Arbeidstilsynet. Han har fått mandat fra avdelingslederne til å lede utdanningsutvalget ut inneværende styreperiode.